

О.В.Козирева,
 доктор економічних наук,
 завідувач кафедри менеджменту і адміністрування
 Національного фармацевтичного університету

Державні цільові програми як інструментарій механізму реалізації стратегії регіонального розвитку

З метою забезпечення соціальної та економічної єдності держави, підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, активізації економічної діяльності, підвищення рівня життя

населення, додержання гарантованих державою соціальних та інших стандартів для кожного громадянина незалежно від місця проживання, у 2014 р. Кабінетом Міністрів України була затверджена Державна стратегія регіонального розвитку до 2020 року [1].

Фінансове забезпечення реалізації Державної стратегії – 2020 здійснюється за рахунок [1]:

- державного фонду регіонального розвитку;
- коштів галузевих (міжгалузевих) державних програм та бюджетних програм центральних органів виконавчої влади;
- субвенцій, інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;
- коштів місцевих бюджетів;
- коштів технічної допомоги ЄС, інших міжнародних донорів та організацій;
- коштів інвесторів, власних коштів підприємств.

Однак, проведений аналіз, довів, що такий інструментарій механізму реалізації стратегії регіонального розвитку як державні цільові програми не виконує своєї функції.

На рис. 1 наведено стан державних цільових програм у 2016 році.

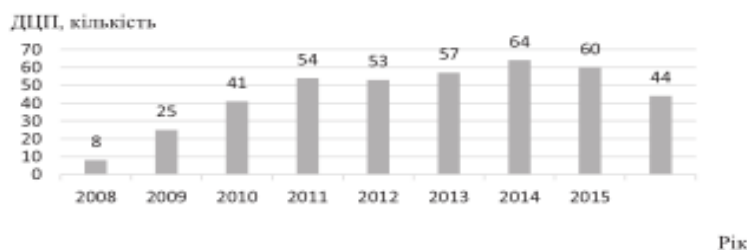

Рис. 1. Динаміка кількості діючих ДЦП в Україні в 2008–2016 рр.

За джерелами фінансування здійснювалося наступним чином (табл. 1).

Таблиця 1

Фінансування державних цільових програм у 2016 р.

Джерело фінансування	План	Факт	%
Державний бюджет	44,3	29,8	67,3
Місцеві бюджети	8,1	1,6	19,8
Інші джерела	145	20,5	14,1
Разом	197,4	51,9	26,3

За спрямованістю ДЦП в Україні в 2016 р. розподілилися наступним чином (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл ДЦП в Україні за спрямованістю в 2016 р.

Спрямованість	Кількість		Обсяг фінансування, млрд грн		%	Частка від загального фінансування, %
	план	факт	план	факт		
Соціальні	13	10	4,8	5,3	110,4	10,2
Економічні	11	7	181,6	42,2	23,2	81,3
Екологічні	6	5	7,9	3,5	44,3	6,7
Оборонні	3	2	1,4	0,03	2,1	1,8
Науково-технічні	3	3	0,7	0,7	100	
Правоохоронні	1	1	0,9	0,1	11,1	
Інші	1	1	0,1	0,1	100	
Усього	38	29	197,4	51,9	26,3	100

Серед системних недоліків виконання державних цільових програм можна назвати наступні:

- не стали дієвим та ефективним інструментом реалізації державної політики, що забезпечує розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць;
- в рамках планування та використання коштів державного бюджету не враховується в повному обсязі механізм пріоритетності вирішення проблеми. Фінансові ресурси спрямовуються розпорощено;
- прогнольні обсяги фінансових ресурсів програм, у тому числі коштів державного бюджету, не узгоджуються з реальними можливостями їх фінансування;
- всупереч вимогам діючого законодавства жодна програма не містить методики оцінки ефективності її виконання, що повинна бути розроблена державним замовником з урахуванням специфіки програми та місцевих результатів;
- з боку державних замовників має місце формальний підхід до використання вимог чинного законодавства у сфері розроблення та виконання державних цільових програм;
- відсутність можливості здійснення контролю з боку громадськості;
- незадовільне звітування державних замовників: недотримання строків подання, інформація подається не в повному обсязі та не за всіма виконавцями.

За регіонами України розподіл коштів з ДФРР на проєкт в 2015–2016 рр. здійснювалося наступним чином (табл. 3).

Таблиця 3

Фінансування проєктів з ДФРР за регіонами України в 2015–2016 рр.

Регіон	2015 р.			2016 р.	
	передбачено коштів, млн грн	касові видатки, млн грн	використання коштів, %	передбачено коштів, млн грн	у% до передбаченого у 2015 р.
Вінницький	148,7	127,0	85,4	140,8	94,7
Волинський	95,7	86,6	90,5	91,5	95,6
Дніпропетровський	177,4	169,4	95,5	182,8	103,0
Донецький	234,0	141,3	60,4	239,5	102,4
Житомирський	116,0	109,3	94,2	109,6	94,5
Закарпатський	115,5	80,3	69,5	110,5	95,7
Запорізький	95,6	55,4	57,9	98,5	103,0
Івано-Франківський	127,0	125,3	98,7	121,4	95,6
Київський	93,0	85,0	91,4	97,1	104,4
Кіровоградський	90,7	84,8	93,5	54,7	60,3
Львівський	136,8	127,4	93,1	222,5	162,6
Миколаївський	62,9	54,7	87,0	65,0	103,3
Одеський	129,1	112,1	86,8	134,1	103,9
Полтавський	78,6	71,0	90,3	80,8	102,8
Рівненський	106,5	88,5	83,1	101,9	95,7
Сумський	104,1	65,4	62,8	97,8	93,9
Тернопільський	98,6	95,0	96,3	93,8	95,1
Харківський	147,4	133,0	90,2	152,6	103,5
Херсонський	98,5	57,0	57,9	93,4	94,8
Хмельницький	120,1	114,5	95,3	113,7	94,7
Черкаський	67,9	67,3	99,1	69,8	102,8
Чернівецький	83,5	67,9	81,3	79,9	95,7
Чернігівський	98,0	84,0	85,7	91,9	93,8
м. Київ	154,6	154,3	99,8	162,7	105,2
Усього	2900	2377	82,0	3000	103,4

Таким чином, як свідчать наведені дані, фінансування проєктів з регіонального розвитку у 2016 р. скоротилося у 13 регіонах країни. Найбільш суттєве скорочення спостерігалось у Кіровоградському, Чернігівському та Сумському регіонах.

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року" №385 від 06.08.2014 р.